

Redovisning av uppdrag Genomlysning Nya Tillfället och Alma

- Delprojekt Utemiljön runt Nya Tillfället och Alma med fokus på trygghet och säkerhet för medborgare, företagare, brukare och medarbetare.

Inledning

Insatserna i denna handlingsplan är förslag från förvaltningen. Insatserna är avstämda med en representant för Högsbo-Sisjöns företagarförening sommaren 2021 och bygger även på idéer som framkommit i dialoger under med ett antal företag under 2018-2019. Pga. av covid 19-pandemin har dialoger med företagen inte genomförts efter att förvaltningen fick uppdrag att skapa denna handlingsplan och det krävs därför ytterligare förankring hos företagen efter hand som arbetet fortskrider.

Beskrivning av området och nuläget

Handlingsplanen har ingen exakt geografisk avgränsning men omfattar ett antal kvarter i industriområdet runt Nya Tillfället/Alma. Den ungefärliga avgränsningen visas i bilaga 1. Ett bostadsområde i närheten påverkas också av brott och innefattas därför till viss del i denna handlingsplan.

Industriområdet

Området är en blandning av industriområde, mindre näringsidkare, ett stort köpcentrum, knutpunkt för kollektivtrafik, föreningslokaler för barn och ungdomar och en kyrkogård. I området finns förutom de två kommunala boendena för hemlösa med plats för drygt 100 hemlösa med missbruks- och psykiatrisk problematik även Västra Götalandsregionens substitutionsmottagning. I området vistas ett antal personer som är alkohol- och narkotikapåverkade, det sker öppen narkotikaförsäljning och i perioder finns så kallade olovliga bosättningar. Det finns platser med hög genomströmning av människor och platser med låg genomströmning. Stora bostadsprojekt med flera tusen bostäder planeras för framtiden i närområdet.

Sedan 2018 har antal anmälda brott i området ökat markant. Det gäller bl.a. inbrott/försök till inbrott, stölder, narkotikabrott och våldsbrott. Även antalet polisiära händelserapporter har ökat markant sedan 2018. Det handlar både om allvarliga brott och mindre brott som att slå sönder en fönsterruta för att stjäla en kaffekopp. Ett antal klagomål om brott och otrygghet har inkommit till Socialförvaltningen Sydväst och tidigare Social resursförvaltningen från näringsidkare, hyresvärdar, ideella aktörer och privatpersoner i det absoluta närområdet via dialoger. Otryggheten grundar sig i hot och obehagliga incidenter med personer med psykisk- och missbruksproblematik.

Bostadsområdet

Bostadsområdet ligger en bit ifrån industriområdet men är det närmsta bostadsområdet. Området består främst av flerfamiljshus, både äldre och nybyggda. Förvaltningen har fått in drygt 10 klagomål från boende om stulna cyklar, inbrott i bilar, sabotage av moped, källarinbrott, försök till bostadsinbrott samt hotfulla händelser. Även polisen bekräftar bilden av att cykelstölder och andra stölder har ökat.

Statistik per år 2016-2020:

År	Anmälda brott	Varav förlorat gods	Händelserapporter
2016	465	14	300
2017	475	17	340
2018	704	23	667
2019	722	22	743
2020	874	28	842

Detta har gjorts tidigare

- Dialogmöten med fastighetsägare och näringsidkare i området.
- Trygghetsvandring med fastighetsägare och näringsidkare i området.
- En handfull åtgärder i utemiljön utifrån trygghetsvandringen (ökad städfrekvens, röjning av träd och sly, förtydligat oklarheter i skötselansvar, felanmält trasiga lampor)
- Ökad nattbemanning på Nya tillfället.
- Ökad kontroll vid in- och utpassering från Nya tillfället.

Mål

1. Minska antalet inbrott och skadegörelse på egendom.
2. Minska antalet otrygghetskapande incidenter.

Handlingsplan

Handlingsplanen bygger på följande strategier: ¹

- Öka risken för den som har för avsikt att begå brott eller ordningsstörningar.
- Öka ansträngningen som krävs för att genomföra ett brott.
- Ta bort ursäkter för den som begår brott eller skapar otrygghet.
- Minska benägenhet för klienter på Göteborgs stads verksamheter att begå brott

Utöver dessa strategier krävs en struktur för innovation, planering, kommunikering och utvärdering av åtgärder.

Ordningsvakter

Polismyndigheten har 2021-06-23 beviljat Göteborgs Stad ett förordnande om ordningsvakter med särskilda befogenheter enligt 3 § Lagen om ordningsvakter (LOV 3) i området. Planen är att två ordningsvakter kommer att patrullera området på kväll och natt mellan klockan 16.00-08.00 varje dag. Ordningsvakterna bekostas av kommuncentrala medel. Upphandling ska genomföras och ordningsvakterna kommer preliminärt att vara på plats med start september/oktober 2021. Dialog och samverkan kommer att ske med fastighetsägare och näringsidkare i området. Ordningsvakterna ska fungera som ett komplement till Polismyndighetens arbete genom att vara på plats och i nära samverkan med polisen fungera brottsförebyggande under de tider som polisen själv inte har möjlighet att vara på plats. Ordningsvakter kommer vara på plats så snart all formalia samt utbildning för ordningsvakterna är genomförd. Kontakt finns sedan hösten 2021 med ansvarig för bevakning av köpcentret 421. Köpcentret ansökte samtidigt som Göteborgs Stad om att få ha ordningsvakter i och runt köpcentret och fick liksom Göteborgs Stad sin ansökan beviljad. Samverkan kommer att ske mellan de två ordningsvaktsområdena eftersom de gränsar till varandra. Ordningsvaktsområdet är markerat med röd linje på bifogade kartan sist i denna handlingsplan.

Samordnad väktarrondering

Att flera fastighetsägare och näringsidkare i området samordnar sin väktarrondering har visat sig effektivt på andra platser. En diskussion om detta har förts med företagarföreningens representant som själv föreslagit detta tidigare. Företagarföreningens representant kommer att ta upp frågan med berörda under hösten 2021.

Öka näringsidkarnas skalskydd

Några fastighetsägare/näringsidkare har förbättrat sitt skalskydd betydligt med anledning av det ökade antalet brott i området. Ett förslag är att se över nivån på skalskydden hos företagen samt att arbeta förebyggande när det kommer nya företag så att en god nivå säkerställs. Företagarföreningen ansvarar för att driva detta arbete. Dialog pågår med

företagarföreningen som är positiva.

Enhetlig gestaltning och ökad skötsel

För att motverka brott är det viktigt att skapa platser som signalerar ordning². Därför behövs en enhetlighet i gestaltningen i området. Nivån är relativt jämn men det finns ytor som bör skötas och gestaltas på ett annat sätt för att skapa enhetlighet. Både Göteborgs Stad och privata fastighetsägare har gjort vissa ökning av skötselnivån. Det behövs några ytterligare åtgärder. Fortlöpande diskussion kommer att ske.

Följande åtgärder för ökad skötsel har beslutats från Göteborgs Stad (karta bifogas):

1. Skogsområdet Viktor Hasselblads gata/Frölunda Smedjegata /FO Peterssons gata: Kontroll en gång per månad av för att snabbare upptäcka olovliga bosättningar. Städning efter behov utifrån kontrollerna. Ansvar: Park och Naturförvaltningen.
2. Gångbana genom skogsområde mellan boendet August Bark och köpcentret 421: Ökat städning från var 14 dag till en gång per vecka. Dessutom gjort en rejäl gallring längs med gångbanan och en bit upp i skogen vilket ger fri sikt över ett stort område. Gallringen ska underhållas framöver. Ansvar: Park och Naturförvaltningen.
3. Hela skogsområdet mellan boendet August Bark och köpcentret 421: Hade vid start ingen skötsel. Kommer att städa hela ytan sommaren 2021 och därefter bedöma städfrekvens. Eventuellt gallring på fler delar i skogsområdet och på ytan som är närmast boendet August Barks gata beroende i den mån det går med hänsyn till biologisk mångfald. Start höst/vinter 2021. Ansvar: Park och Naturförvaltningen.
4. Jämnat ut marken för bättre sikt (fanns tidigare en stor jordhög där stöldgods och droger låg slängda), röjt och städat på yta mittemot Nya Tillfället. Ansvar: Fastighetskontoret.

Följande åtgärder för ökad skötsel har genomförts av privata fastighetsägare:

5. Gallring av träd på område som angränsar till det område där Park och Naturförvaltningen har gallrat.
6. Gräsyta mittemot i korsning nedanför August Barks gata/Viktor Hasselblads gata: Den privata fastighetsägaren hade inte vetskap om en formulering om skötselansvar i ett gammalt (men ändå gällande) arrendeavtal. Sedan detta blivit tydligt sköts ytan med en god nivå.
7. Övriga privata ytor sköts med god nivå.

Samordnad klottersanering för alla parter i området kommer att undersökas

Socialförvaltningen Sydväst kommer att följa upp utemiljön genom platsbesök tre gånger per år under 2021 och 2022. Därefter får ny ordning för detta bestämmas.

Säkra cyklar

Genomföra åtgärder mot cykelstölder enligt Problem oriented guides for police³.

Åtgärderna behöver genomföras i samverkan med polis, fackförvaltningar och fastighetsägare som förvaltar mark och byggnader. I korthet:

- Kartläggning av var, när, hur och varför cyklar stjäls.
- Kartlägga och skapa säkra cykelparkeringar (typ av cykelställ, insyn, underhåll)
- Kampanj i lokal media samt klistermärken på dåligt låsta cyklar om hur man säkrar sin cykel.
- Kampanj i lokal media om hur man undviker att köpa en stulen cykel.
- Bortforsling av sönderdelade cyklar (trasiga cyklar signalerar att det är säkert att stjäla cyklar på denna plats.

Det finns i dagsläget ingen finansiering för denna åtgärd. Åtgärden är relativt omfattande och kräver mer diskussion och samverkan inom Göteborgs Stad och med polis innan ett beslut kan tas om att genomföra den. Cykelstölder är ett problem i hela Göteborg. Stölderna påverkar vardagen för många göteborgare och är kopplade till olika former av brottslighet exempelvis internationella ligor och brottslighet kring sociala boenden.

En stadsplanering med plats för alla

Göteborgs Stads stadsplanering behöver ta större hänsyn till den problematik som aktualiserats i detta uppdrag om genomlysning av Nya tillfället och Alma. Kunskapen om problematiken bör finnas med i förarbetena i såväl översiktsplaner, enskilda detaljplaner, plan mot hemlöshet, behovs- och produktionsplan för bostäder för personer med funktionsnedsättning mfl. Forskning om situationell prevention, arkitektonisk design samt forskning om miljöns läkande och lugnande effekter behöver användas som grund i planerna. Det behövs en mer samlad planering för placering av sociala boenden där hänsyn tas till målgrupp, närliggande områden, geografi och där placeringen stöder verksamhetens syfte. Det handlar om att skapa en trygg stad med plats för alla. Detta är ett utvecklingsarbete som inte ryms inom denna handlingsplan men behöver lyftas i staden.

Skapa en struktur för kunskap, innovation, planering, kommunikation och utvärdering av åtgärder

Förvaltningen ska undersöka om en strukturerad platssamverkan kan vara ett sätt att samla ihop det fortsatta arbetet. Fokus är att utveckla ett tryggt område där alla får plats. Ett första möte kommer att hållas höst/vinter 2021 och blir en vidareutveckling av de dialoger som skett. En eventuell platssamverkan kommer att kräva ökade personella resurser. Omfattningen beslutas efter dialoger med nämnden och övriga aktörer i området och inarbetas i Socialnämndens budget 2022. En platssamverkan tar också resurser (personal och ökad skötsel) i anspråk från de fackförvaltningar i staden som förvaltar ytor i området. Ytterligare dialog behövs därför inför 2022. Företagarföreningens representant är positiv till en platssamverkan.

Oavsett den eventuella satsningen på platssamverkan kommer en uppföljande trygghetsvandring att ske vid lämpligt tillfälle. Ett möte är också planerat under hösten 2021 om hur fastighetsägarna och näringsidkarna kan undvika att drabbas och bli en

arena för organiserad brottslighet, Socialförvaltningen Sydväst och polisen kommer att delta.

Där ute möter inne

För att förbättra situationen i området krävs naturligtvis även en förändring hos brukarna på Nya Tillfället. Det krävs också ett gott samarbete mellan boendets personal och övriga aktörer som verkar i området såsom företagare och polis. Tristess, inaktivitet, ångest och hopplöshet skapar ett destruktivt beteende. Parallellt med åtgärder i den yttre miljön krävs därför åtgärder i den inre miljön så att det sociala förändringsarbetet kan genomföras på ett sätt som stödjer både individer på boendena och tryggheten i utemiljön. Dessa åtgärder formuleras i den externa rapporten om genomlysning av Nya tillfällets och Almas interna verksamhet.

Uppföljning

Denna handlingsplan ska följas upp hösten 2022. Vissa enskilda åtgärder följs upp tidigare.

Källor:

1. [Situationell prevention - Brottsförebyggande rådet \(bra.se\)](#)
2. [Situationell prevention - Brottsförebyggande rådet \(bra.se\)](#)
3. [Problem oriented guides for police, bicycle theft US department of justice/Arizona State University](#)

Denna handlingsplan är sammanställd av

Erika Olofsson trygghetssamordnare Socialförvaltningen Sydväst

Michael Nagy Utvecklingsledare kris och säkerhet Socialförvaltningen Sydväst

Bilaga 1 Beslutade åtgärder för enhetlig gestaltning och ökad skötsel samt ordningsvaksområde.

